

Beschrijving Isgus klok

Het uurwerk van de Isgus klok is in feite een standaard mechanisch uurwerk met veer en slinger.

De veer kan zowel met een sleutel - met de hand - als elektrisch worden opgewonden. Op de opwindas van de veerton zit schroefdraad waarop een schijf is gemonteerd die tijdens het opwinden richting de veerton beweegt en tijdens het aflopen richting voorste platine. Deze schijf commandeert een kwikcontact dat een synchroon elektromotortje [220 V.] start en via tandwielen de veer opwindt om daarna weer te laten stoppen.

Hiervoor is de klok aangesloten op het 220 V. net. Op de foto links, de twee rode draden.

Aan de onderzijde van het uurwerk is een schijf gemonteerd met een indeling van 24 uur. De schijf heeft aan de buitenzijde 2 ringen met gaatjes in een verdeling van 5 minuten. In de gaatjes is schroefdraad waarin pennetjes gedraaid kunnen worden, in de buitenste ring kleine pennetjes en in de binnenste ring grotere. Deze pennetjes commanderen elk een elektrisch contact.

Op de voorplatine is een tandwiel gemonteerd met 4 driehoeken elk op 90 graden. Dit tandwiel draait één omwenteling per 20 minuten, zodat bij elke 5 minuten een tweede kwikcontact wordt gesloten dat na het voorbijgaan van de driehoek weer in rust gaat.

Wanneer dit moment samenvalt met het sluiten van de contacten van de 24 uur schijf, wordt een tweede 220 V. circuit gesloten - met een andere voeding dan de klok – waardoor een signaalgever wordt bekrachtigd. In dit geval een bel in een schoolgebouw voor het aangeven van het begin en einde van de lessen.

Aan de rechterbovenzijde van het uurwerk zit een handle om de lengte van het belsignaal te verstellen. Naar boven is kort, naar beneden is lang.

De houten kast is 68 cm lang en 35 cm breed en gemaakt van eiken en grenen, de uitwendige grenen delen zijn eiken gefineerd. In de bovenzijde van de deur is met slagletters ingeslagen het getal 14. Aan te nemen nummer 14 uit een serie.

Aan de hand van de stijl schat ik in dat de klok stamt uit de jaren vijftig.

In de klok zitten twee stukjes dik papier met tekst 'kort', 'lang' en tekst dat de klok verticaal moet hangen - logisch vanwege de kwikcontacten - beide in het Nederlands. Op de achterzijde in het Duits 'SIGNAL – UHR SI U 7' en info over de voltage en de schakelingen per dag en in het weekend. Hieruit zou je kunnen opmaken dat de klok in Duitsland [voormalig Oost-Duitsland?] gemaakt is en verkocht door een Nederlandse importeur.

Peter Brouwer

April 2012

